

Нови книги**ПЪРВИЯТ ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАТА.
ТЕКСТОВЕ И ИНТЕРВЮТА**

Мартин Иванов, Леа Вайсова (съст.)
София: „Изток-Запад“, 2025, с. 269.

Тази година се навършват 90 години от рождението на д-р Желю Желев – първия демократично избран президент на България. След себе си той остави една различна България, „изместена геополитически на Запад“, по сполучливия израз на един от участниците в този том. Целта на настоящия сборник е да съхрани спомена за държавника, политика, но и за човека и приятеля Желев. В книгата ще намерите откъси от значими негови произведения и политически речи, както и специално написани текстове от следващите президенти на Република България – Петър Стоянов, Георги Първанов, Росен Плевнелиев и Румен Радев. Тя съдържа също интервюта и авторски статии на истинските приятели и съмишленици на д-р Желев.

Въпреки това жанрово разнообразие, въпреки възрастовото, а често и идейното различие на авторите, сборникът говори с един глас.

**Вероника Димитрова
СТИГМАТА ВЪРХУ ПСИХИЧНИТЕ
РАЗСТРОЙСТВА В БЪЛГАРИЯ**

София: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2025, с. 280.

Книгата се разполага в полето на социологията на медицината и здравеопазването, тъй като основен фокус на изследването е как стигмата се вмества в комплекса на болестта и как се живее с болестта или психичното разстройство. В полето на социологията подобен тип проучвания започват след Втората световна война, когато вследствие на подобряването на условията на живот и редица иновации в медицината (масовата ваксинация, откриването на антибиотиците и др.) нараства продължителността на човешкия живот, а с това започва да се забелязва и бремето на хроничните заболявания – то става централна тема на анализ.

Ако до този момент на първостепенно място са острите и спешните заболявания, постепенно перцептивното поле се измества към хроничните, а с това медицината според Дейвид Армстронг скъсва с разбирането на болестта само и единствено като биомедицински феномен, при който локализацията е в органичния корелат, а лечението е насочено към премахването на причината в тялото. Хроничните заболявания позволяват болестта да се осмисли като интегрирана в начина на живот, практиките и идентичността на индивида (пак там), а с това полето на медицината се разширява до невиджани мащаби – т. нар. социална медицина. Така впрочем се развива и социологията на медицината, която, изследвайки условията на живот, ще забележи социалните причини за заболееваемостта, но и която в този момент от историята ще започне да се интересува как хората живеят с болестта, как болестта ограничава ежедневно функциониране и се интегрира в идентичността.

Ния Нейкова
**ДИГИТАЛИЗАЦИЯ НА ЛЮБОВТА:
В ТЪРСЕНЕ НА ИНТИМНИЯ ДРУГ**
София: АИ „Проф. Марин Дринов“, 2025, с. 231.

Монографичният труд *Дигитализация на любовта: в търсене на интимния друг* представлява цялостно, аналитично обосновано и емпирично верифицирано изследване на трансформациите на любовта и интимната опитност в дигитализацията се социален свят. Осмисляйки темата за любовта и интимността през всекидневните практики на младите хора в и извъндигиталното пространство, книгата не просто обособява нов обект на изследване – дигиталната любов, и преодолява липси в досегашните проучвания на любовните отношения в интернет, а очертава ново изследователско поле като пресечна точка на три

реалности – лични отношения, културни модели и технологии, които до този момент не са изучавани във взаимната им връзка и зависимост, и произтичащите от това промени във всяка една от тях. (*Светла Колева*)

Евгения Кръстева-Благоева
**ХРАНЕНЕТО НА МЛАДИТЕ: ТРАЕКТОРИИ
НА ВКУСА**
София: Издателство на НБУ, 2025, с. 276.

„Това изследване е първо по рода си и важно за развитието на антропологията в България.“ (*Райна Гаврилова*) „Книгата осветява по нов начин културата на потребление и хранене, модерните хранителни ритуали и всекидневните практики на младите. Въведена е нова смесена методология, която би могла да служи за модел за бъдещи проучвания. Показано е формирането на своеобразни културни мрежи чрез храненето, които оформят и крепят колективни идентичности.“ (*Мира Маркова*) „Тази книга е резултат от дългогодишната преподавателска дейност на доцент Благоева и отличното ѝ взаимодействие със студентите през годините. Самият факт, че те са откликнали толкова масово и са участвали като респонденти, подчертава колко значим е курсът

„Храна и култура“ за тях. Това е пример за иновативно включване и ангажиране на студентите към тематиката на курса, а и за моментално конвертиране на резултатите от изследванията на преподавателя в учебно съдържание.“ (*Кристиан Банков*)

Силвия Петрова

НОВИ МЕДИИ И ПОСТИСТИНА

София: УИ „Неофит Рилски“, 2024, с. 185.

Как дигиталната революция промени начина, по който възприемаме истината? В епохата на информационните технологии и социалните мрежи традиционните представи за истина и обективност се трансформират драстично.

Нови медии и постистина от Силвия Петрова е задълбочен и аналитичен труд, който изследва въздействието на дигиталните комуникационни канали върху общественото мнение, медиите и политическите процеси.

Това е задължително четиво за студенти, журналисти, лекари, психолози, социални изследователи и специалисти в областта на комуникациите, които искат да разберат как функционира съвременната медийна среда и как тя влияе върху общественото здраве, политиката и социалните норми.

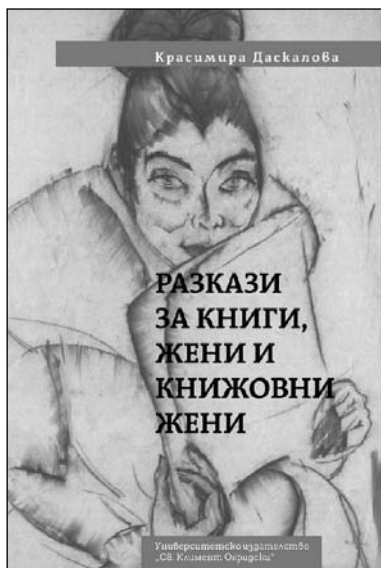
Стефан Марков

АЛГОРИТМИ НА ЗАБЛУДАТА. ФАЛШИВА ИНФОРМАЦИЯ И СОЦИАЛНИ МРЕЖИ В ЕПОХАТА НА ПОСТИСТИНА

София: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2024, с. 144.

Дълбинното противоречие на съвремието ни едва ли може да остане незабелязано. Информацията ни залива отвсякъде, но фактите имат все по-малко значение, а за същността на истината липсва базисен обществен консенсус. Този релативизъм е знак за социална криза, превзела всички модерни общества. В подобни условия, в които технологиите създават перфектната среда, дезинформацията се множи застрашително, а социалната аномия елиминира и последните прегради пред настъплението ѝ. *Алгоритми на заблудата. Фалшива информация и социални мрежи в епохата на постистина* е пътеводител за критично мислените в днешната сложна

и тревожна обстановка. В свят, изпълнен с лъжи и заблуди, ангажиментът ни към истината трябва да е приоритет. Настоящата книга дава значими насоки в разбирането на съвременните (дез)информационни потоци, „икономиката на вниманието“ и сложните алгоритми на заблудата.

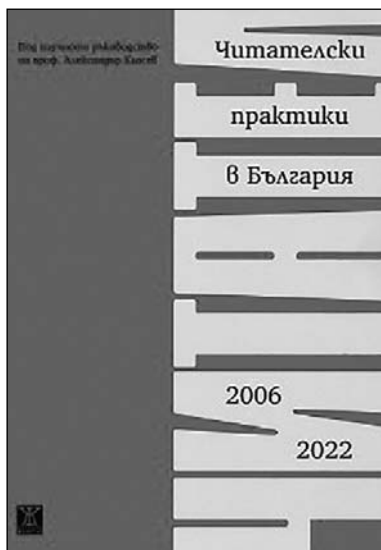

Красимира Даскалова
РАЗКАЗИ ЗА КНИГИ, ЖЕНИ И КНИЖОВНИ ЖЕНИ

София: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2025, с. 424.

Разкази за книги, жени и книжовни жени прави видими някои малко известни страници от историята на книгата и четенето и историята на жените и взаимоотношенията между половете – двете полета, в които Красимира Даскалова работи повече от тридесет и пет години. Книгата включва есета върху историята на цензурата и разказва за българки в съветския ГУЛАГ; съдържа текстове върху девическото образование, женските борби за професионални права и противоречивата история на една регионална феминистка мрежа (Малката женска антанта); занимава се с книжовната дейност на авторки, редакторки, издателки и значението на книгите за социалната промяна; взема отношение

по един важен дебат в полето на историята на жените – за характеристиките на левия феминизъм в Източна Европа по време на Студената война; обръща внимание на андроцентризма на националната държава и на книжовно-документалното наследство; предлага интервюта с водещи учени в двете полета – с Робърт Дарнтън, Ида Блом, Керън Офън, Джоан Скот, Франсиска де Хаан.

ЧИТАТЕЛСКИ ПРАКТИКИ В БЪЛГАРИЯ 2006–2022

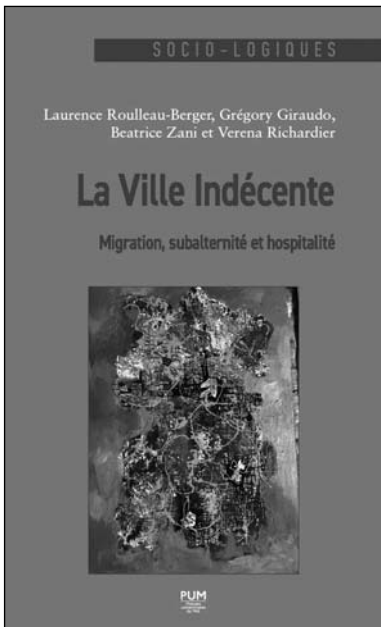
Изследване под научното ръководство на проф. Александър Кьосев
София: „Жанет 45“, 2024, с. 528.

Книгата е обобщение на 16-годишен изследователски труд на интердисциплинарен екип от социолози, културолози, литературоведи, антрополози, педагози и психолози. Изследването се различава от PISA по това, че е насочено към всички възрасти и социални групи на българското население и се фокусира не върху функционалната грамотност, а върху четенето в свободното време, конкуриращо се с други типове културна консумация.

Понятието за „читателски практики“ е широко и включва употреби на всички видове четива, на всички възможни носители. Специално внимание

е насочено към изследване на културните неравенства и поколенческите разлики при прехода от печатни към електронни носители; тук методите на традиционните хуманитарни и социални науки си сътрудничат с тези на дигиталната хуманитаристика и изследванията на социалните мрежи.

Литературоведската част на изследването се интересува от състоянието на публиките на съвременната българска литература, а като рамка са проучени и мнения на библиотекари, учители и издатели. Във финала е предложен синтез на изследователските резултати, идващи от различните дисциплини, а в приложението са формулирани практически препоръки към българското образование.

Laurence Roulleau-Berger, Grégory Giraudo,
Beatrice Zani, Verena Richardier

**LA VILLE INDÉCENTE. MIGRATION,
SUBALTERNITÉ ET HOSPITALITÉ /
НЕПРИЛИЧНИЯТ ГРАД. МИГРАЦИЯ,
ПОДЧИНЕНОСТ И
ГОСТОПРИЕМСТВО**

Toulouse: Presses Universitaires du Midi, 2024,
p. 260.

Книгата показва как един *Неприличен град* израства от фигурите на чужденеца, мигранта и изключения, мислени и представяни най-често разединено в социологическото поле. Анализирайки формирането на този *Неприличен град* от вътрешните деления и моралните граници между „имащите“, „нямащите“ и „отхвърлените“, авторите представят т. нар. емоционален капитализъм, който установява граматика на неприличие чрез биополитически похвати и географии на грижата. Книгата предлага нова морална и икономическа социология на съвременния град, основана на изследвания във Франция, бивша страна на имиграция, и в Италия, нова страна на имиграция в Европа, в които се разглеждат миграционни, градски, икономически и професионални практики на различни поколения мигранти.